

แนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย

ในเขตกรุงเทพมหานคร

ชานนท์ คันธฤทธิ

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

GUIDELINES FOR THE REDUCTION OF DRUG OFFENSE BEHAVIOR

AMONG THAI CHILDREN AND YOUTH IN BANGKOK

Chanon Kantarit

Faculty of Public Administration, Siam Technology College, Thailand

E-mail address: cnk_tr@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 15 พฤษภาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 28 มกราคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 23 พฤษภาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามในพื้นที่กรมพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์การวิจัยศึกษาสภาพปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร แนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ สังเกตและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์แนวอุปนัยและนำเสนอข้อมูลวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร สภาพปัญหาการเลี้ยงดูของครอบครัว มีสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ครอบครัวมีปัญหาหรือบางส่วนก็มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน สภาพปัญหากลุ่มเพื่อน โดยเกิดจากการชักชวนจากเพื่อน อยากทดลอง เกิดความอยากรู้อยากเห็น เกิดจากความคึกคะนอง สภาพปัญหาสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยอยู่ในเขตที่มีผู้เสพยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ประชากรที่อาศัยอยู่ที่มีฐานะยากจน มีการศึกษาที่ค่อนข้างน้อย มีการเข้าออกอยู่ตลอดเวลาและมีการเข้า-ออกของบุคคลแปลกหน้าอยู่เป็นประจำ สภาพปัญหาสื่อสาธารณะ มีการลักลอบทำสิ่งผิดกฎหมาย หรือช่องทางแห่งอบายมุขและการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมาย

แนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร 1) มีการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาจะต้องมีการปรับสภาพแวดล้อม สถานศึกษาจัดสถานที่สำหรับเล่นกีฬา สถานศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่อง 2) การป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน ได้แก่

มีการจัดแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุมและแหล่งจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน การสร้างกิจกรรมเสริมสร้างสำหรับเด็ก - เยาวชนในชุมชน การจัดที่ให้คำปรึกษาและแนะแนวเมื่อเด็ก-เยาวชนมีปัญหา การพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน 5) การพัฒนาสังคมในชุมชน

คำสำคัญ: แนวทางการลดพฤติกรรม การกระทำความผิด เด็กและเยาวชนไทย

Abstract

This research was a qualitative research with field study in the Department of Juvenile Observation and Protection. The purposes of this research were to study the problem of drug offense among Thai children and youth in Bangkok, and to study the guidelines for reducing drug offense behavior among Thai Children and Youth in Bangkok. The sample groups of key informants were knowledgeable people, practitioners and general stakeholders. The researcher collected information through interviews, observation and focus group. The qualitative data were analyzed using Analytic Induction and presented by the descriptive method.

The study found that there were the problems of drug offense among Thai children and youth in Bangkok. The family parenting problems were having imperfect family conditions, the problem in family or had some conflicts. The friend problems were persuasion from friends, wanting to experiment, curiosity, and prank. The residential environment problems were living in an area with a high number of drug users, poor living population, lack of education, and frequent entry and exit of strangers. The public media problems were illegal smuggling of abuse and business.

Guidelines for reduction drug offense behaviors among Thai children and youth in Bangkok were: 1) Prevention of drugs in educational institutions, such as adjusting the environment, providing sports facilities, educating about the dangers of drugs, and providing service projects regularly. 2) Prevention of drugs in the community, such as eliminating of sources of abuse mingling and selling drugs, providing development activities for children and youth, counseling and suggesting, economic and social development in the community.

Keywords: Guidelines for reducing, Offense, Thai Children and Youth

บทนำ

ในปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการบำบัดรักษาโดยให้ถือว่า ผู้เสพยาเสพติด คือ ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการบำบัดรักษา และได้กำหนดให้หน่วยผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดในระบบที่เหมาะสมทุกระบบให้ได้มากที่สุด รวมทั้งกำหนดให้ติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดรักษาให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ เพื่อป้องกันการกลับมาเสพยาซ้ำ (อารี สุภาวงศ์, 2559) ในสังคมยุคปัจจุบันที่ปัญหาเด็กและเยาวชนมีความรุนแรงมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน เช่น การทะเลาะวิวาทของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน การก่ออาชญากรรมในเด็กและเยาวชน ยาเสพติดที่ระบาดอย่างรุนแรงในหมู่นักเรียน การกระทำผิดทางเพศของเด็กที่มีระดับอายุที่ต่ำลงในทุก ๆ ปี การลักขโมยที่มีระดับความรุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมการแข่งขันที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและสร้างความรำคาญให้ผู้ใช้รถใช้ถนนและชาวบ้านที่อยู่โดยรอบ การมั่วสุมในสถานบันเทิงยามวิกาล จากพฤติกรรมและสภาพแวดล้อมของสังคมเหล่านี้อาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมจากสภาพแวดล้อมและก่อให้เกิดการทำความผิด (จินดาพร เกียรติสิน และคณะ, 2556)

จากสภาพปัญหายาเสพติดจึงมีใช้ปัญหาเฉพาะของคนใดคนหนึ่งหรือสังคมหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของทุกคนในสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนที่ต้องร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ซึ่งปัจจุบันปัญหายาเสพติดมีความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมยุคพัฒนาถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชนได้เข้าร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอยู่หลายหน่วยงานก็ตาม แต่การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มประชากรที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งนับได้ว่าเป็นการสูญเสียทรัพยากรด้านกำลังคนของประเทศชาติอย่างน่าเสียดาย และด้วยสภาพปัจจุบันของท้องถิ่น เด็กหรือเยาวชนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากกฎระเบียบของสังคม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะความประพฤติดีสภาพความเป็นอยู่ทางสังคม และลักษณะประจำตัวของบุคคลที่กระทำหรืออีกนัยหนึ่งคือองค์ประกอบทางสังคม ภาวะความเป็นอยู่ของสมาชิกในสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามค่านิยมบรรทัดฐานที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัยความเชื่อ เหตุจูงใจต่าง ๆ ที่ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นในชีวิตและความเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนกระทำผิด กระทำพฤติกรรมในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ มีพฤติกรรมที่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีศีลธรรมอันดีงามของส่วนรวม ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมของสังคมที่มีสิ่งยั่วยุ โดยเฉพาะยาเสพติดซึ่งเป็นอันตรายสำหรับบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้อง ไม่ว่าเขาเหล่านั้นจะเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดประสบการณ์ซึ่งด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามขึ้นมาได้เช่นกัน (ระพีพรรณ บัวผัน, 2557)

อย่างไรก็ตาม ยังส่งผลกระทบจากปัญหาครอบครัวที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติประสบปัญหาทางสังคม เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนไม่สนใจการเรียนและออกจากระบบการศึกษา ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นสร้างปัญหาหลาย ๆ อย่างของความรุนแรงและการขยายตัวของปัญหาต่าง ๆ มากขึ้นไปเรื่อย ๆ เป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดแรงงานเด็ก เด็กเร่ร่อน เด็กขอทานเด็กขายและติดสารเสพติด เด็กก่อ

อาชญากรรม ขยายบริการทางเพศเป็นโรคเอดส์และตั้งครรภ์ก่อนวัยอันสมควร ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง กำพร้า ถูกทารุณกรรม ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์มีจำนวนมากขึ้น ตลอดจนภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้มาตรฐานการครองชีพของประชาชนลดต่ำลง เกิดความขาดแคลน ทำให้ต้องแสวงหาปัจจัยเพื่อการดำรงชีพ ซึ่งเป็นไปในลักษณะที่ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมมากขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและรูปแบบของอาชญากรรมที่มีทั้งความซับซ้อนเป็นขบวนการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมหรือการกระทำผิดที่เกิดจากเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ (กาญจนา คุณารักษ์, 2555) ถึงแม้ว่าการกระทำผิดครั้งแรกของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษเหล่านี้ นับเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งที่ทำให้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องระดมสรรพกำลังต่าง ๆ เข้าดำเนินการแก้ไขอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นคือ กลุ่มเด็กและเยาวชนดังกล่าวยังกระทำผิดอีกหรือกระทำผิดซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งนับเป็นปัญหายิ่งใหญ่ที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องระดมสรรพกำลังเข้าดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวที่ยากยิ่งขึ้นไปอีกหลายเท่าตัว เนื่องจากการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษนั้น มีสาเหตุที่เชื่อมโยงหรือได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยหลาย ๆ ซึ่งบางอย่างก็แตกต่างไปจากการกระทำผิดครั้งแรก และปัจจัยเหล่านี้ยังเป็นปัจจัยที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้ง ยากต่อการที่จะค้นหาและยากต่อการที่จะป้องกันแก้ไข ซึ่งความเป็นจริงแล้วเยาวชนกลุ่มนี้น่าจะกลับตัวเป็นคนดีและสามารถทำประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ไม่เป็นภาระ เป็นภัยกับสังคม กลับทั้งยังอาจเป็นอนาคตที่ดีของชาติได้อีกด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติดทำให้ประเทศชาติต้องเสียกำลังคนและงบประมาณมหาศาล ในการป้องกัน เยียวยา และแก้ไขโดยได้ผลไม่เท่าที่ควร ยังสร้างความหวาดผวให้กับคนในชุมชนและสังคมด้วย ทำให้สังคมไม่ปกติสุขเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม กรณีความผิดในฐานความผิดต่าง ๆ ที่มีสาเหตุมาจากการเสพยาเสพติดที่มีให้ตำรวจจับไม่เว้นแต่ละวันที่ก่อความเดือนร้อนให้กับประชาชน และเป็นข่าวให้เห็นจากสื่อสาธารณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เกี่ยวกับเพศ เกี่ยวกับความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียง การปกครองอาวุธและวัตถุระเบิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการข่มขืนกระทำชำเราที่มีสาเหตุมาจากการใช้ยาเสพติดของผู้กระทำผิดที่สร้างความชอกช้ำ บาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้เสียหายจำนวนมากอย่างยากยิ่งที่จะเยียวยาแก้ไข นับเป็นปัญหาสำคัญของชาติที่ทุกคน ทุกครอบครัวและทุกภาคฝ่ายของรัฐและเอกชนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข มิใช่มอบให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแต่เพียงฝ่ายเดียว (กาญจนา คุณารักษ์, 2555) ทั้งนี้ปัจจุบันสังคมเราให้ความสำคัญต่อการพัฒนาของเด็กและเยาวชนน้อยมาก ปัญหาการทำความผิดของเด็กและเยาวชน จึงเป็นปัญหาที่นับวันจะรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าไม่ได้รับการศึกษาและการแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ตั้งประเด็นสำคัญที่ควรศึกษาโดยทำการศึกษาถึงแนวทางการลดพฤติกรรม การทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย ในการควบคุมตนเองให้หลีกเลี่ยงการกระทำผิดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง แนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ และผู้เกี่ยวข้องทั่วไป

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐและกลุ่มกระทำความผิดคดียาเสพติด ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 40 คน ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้ กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) จำนวน 5 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป (General Informants) จำนวน 30 คน

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

1. สภาพปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษานำเสนอแยกออกเป็น 4 ประเด็นคือการเลี้ยงดูของครอบครัว กลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย สื่อสาธารณะ ดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาการเลี้ยงดูของครอบครัว พบว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน เพราะบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ถ่ายทอดพฤติกรรมหรือรูปแบบการดำเนินชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนเป็นคนแรก การเรียนรู้และการเลียนแบบของเยาวชนมักเริ่มมาจากคนในครอบครัว ทั้งเรื่องของพฤติกรรม ค่านิยม และความเชื่อ เพราะปัญหายาเสพติดจุดเริ่มต้นนั้นมาจากพื้นฐานของครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่บุตรหลานจะเสพยาหรือติดยาเสพติด ส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย มีสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ครอบครัวมีปัญหา หรือบางส่วนก็มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน แต่ก็ถือว่าเป็นเรื่องปกติไม่มีความรุนแรงหรือการใช้กำลังภายในครอบครัว หรือบางครอบครัวให้อิสระไม่ค่อยเข้มงวดในเรื่องของการอบรมสั่งสอนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดได้

สภาพปัญหากลุ่มเพื่อน พบว่า เด็กและเยาวชนเริ่มใช้ยาเสพติดที่มีอายุน้อยตลอดจนมีแนวโน้มพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดมากกว่า 1 ชนิดร่วมกันมากขึ้น มีการนำสารต่าง ๆ ที่หาได้ง่ายมาผสมกัน เพื่อให้ออกฤทธิ์เหมือนสารเสพติด โดยมองว่าไม่เป็นอันตราย สภาพปัญหากลุ่มเพื่อนโดยเกิดจากสาเหตุจากอยากทดลอง ความอยากรู้อยากเห็น ความคึกคะนอง และการชักชวนของคนอื่น โดยเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มีสัญญาณต้องการอยู่ร่วมกัน ต้องการได้รับการยกย่อง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่คณะ ฉะนั้นถ้า

เพื่อนฝูงชักชวนให้ลองย้อมขัดไม้ได้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จึงทำให้วัยรุ่นต้องยอมใช้ยาเสพติดตามการชักชวนของกลุ่มเพื่อน และที่สำคัญเด็กและเยาวชนยังขาดความรู้เรื่องพิษภัยยาเสพติดอีกด้วย

สภาพปัญหาสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย พบว่า ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตที่มีผู้เสพยาเสพติดเป็นจำนวนมาก และอยู่ในลักษณะของชุมชนแออัดเกือบทั้งหมด ซึ่งในชุมชนลักษณะดังกล่าวส่วนใหญ่แล้วมีประชากรที่อาศัยอยู่ที่มีฐานะยากจน มีการศึกษาที่ค่อนข้างน้อย ลักษณะชุมชนที่เป็นศูนย์รวมของผู้กระทำผิดนั้นมีลักษณะของประชากรที่มีการเข้าออกอยู่ตลอดเวลาจะมีการเข้า-ออกของบุคคลแปลกหน้าอยู่เป็นประจำ และปัญหาที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้ที่กระทำผิดกฎหมายในด้านต่าง ๆ ของผู้อิทธิพล สภาพแวดล้อมชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการกล่อมเกลापฤติกรรม การใช้ชีวิตทัศนคติให้มีโอกาสเข้าไปสู่การกระทำความผิด

สภาพปัญหาสื่อสารสาธารณะ พบว่า ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มักใช้สื่อสารสาธารณะ เช่น E-mail, Facebook, Twitter, Instagram, Line เป็นต้น เพราะอิทธิพลของสื่อสารสาธารณะข่าวสารต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจและติดตาม เช่น ละคร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีการนำสารเสพติดมาใช้ประกอบในการแสดงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กและเยาวชนติดสารเสพติด อย่างไรก็ตาม สื่อสังคมออนไลน์หรือสื่อสารสาธารณะนั้น ก็เหมือนเป็นดาบสองคม คือ มีทั้งให้คุณและให้โทษในเวลาเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการลักลอบทำสิ่งผิดกฎหมายหรือช่องทางแห่งอบายมุขและการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมาย เช่น การค้าประเวณี การขายยาเสพติด การพนันออนไลน์ เป็นต้น อาจถูกชักชวนให้เข้าไปข้องเกี่ยวกับสิ่งไม่ดีเหล่านี้ได้ ด้วยความที่เด็ก ๆ เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรับ อยากรอง ก็อาจทำให้ถูกหลอกล่อได้ง่าย

2. แนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยผลการศึกษานำเสนอแยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา การป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า 1) สถานศึกษาจะต้องมีการปรับสภาพแวดล้อม ได้แก่ จัดภูมิทัศน์ในบริเวณสถานศึกษาไม่ให้มีมุมลับตา จัดสถานที่พักผ่อนที่เหมาะสมให้นักเรียน-นักศึกษา รวมถึงการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความน่าเรียน ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ และส่งเสริมบุคลากรไม่เสพสิ่งเสพติดในสถานศึกษา 2) สถานศึกษาจัดสถานที่สำหรับเล่นกีฬา จัดหาอุปกรณ์สำหรับการเล่นกีฬาแก่นักเรียน-นักศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาวางจากเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง 3) สถานศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในหลักสูตร สถานศึกษาส่งบุคลากรหรือนักเรียน-นักศึกษาเข้าร่วมอบรม และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด โทษของยาเสพติดและกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด และ 4)

สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดเข้าค่ายอบรมเยาวชนให้นักศึกษาในช่วงปิดภาคเรียน

การป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน พบว่า สภาพปัญหาเสพติดมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมในชุมชน 1) มีการจัดแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุมและแหล่งจำหน่ายยาเสพติดในชุมชน 2) การสร้างกิจกรรมเสริมสร้างสำหรับเด็ก-เยาวชนในชุมชน เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การกีฬาในชุมชน กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น 3) การจัดที่ให้คำปรึกษาและแนะแนว เมื่อเด็ก-เยาวชนมีปัญหา 4) การพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน เพื่อเพิ่มรายได้ของแต่ละครอบครัว ลดความยากจนและความกดดัน ทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น การฝึกอาชีพ การหางาน การหารายได้พิเศษ การประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นต้น และ 5) การพัฒนาสังคมในชุมชน เพื่อให้มีระบบสังคมที่ดี มีเป้าหมาย ความหวังและอนาคต

อภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางการลดพฤติกรรมกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

1. สภาพปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยผลการศึกษานำเสนอแยกออกเป็น 4 ประเด็นคือการเลี้ยงดูของครอบครัว กลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย สื่อสาธารณะ ดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาการเลี้ยงดูของครอบครัว พบว่า ครอบครัวเป็นการรวมตัวของบุคคลที่มีความรักความผูกพันกัน มีปฏิสัมพันธ์กันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุดแต่เป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุด เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การอบรมสั่งสอน หล่อหลอมพฤติกรรม การกระทำความผิด ความรู้สึก หรือเรียกว่าช่วยหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์ สร้างและพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในสังคม ทั้งนี้ ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน เพราะบุคคลในครอบครัวเป็นผู้ถ่ายทอดพฤติกรรมหรือรูปแบบการดำเนินชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนเป็นคนแรก การเรียนรู้และการเลียนแบบของเยาวชนมักเริ่มมาจากคนในครอบครัว ทั้งเรื่องของพฤติกรรม ค่านิยม และความเชื่อ เพราะปัญหาเสพติดจุดเริ่มต้นนั้นมาจากพื้นฐานของครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่บุตรหลานจะเสพติดยาเสพติดส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย มีสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ครอบครัวมีปัญหา หรือบางส่วนก็มีการทะเลาะเบาะแว้งกันบ้าง แต่ก็ถือว่าเป็นเรื่องปกติไม่มีความรุนแรงหรือการใช้กำลังภายในครอบครัว หรือบางครอบครัวให้อิสระไม่ค่อยเข้มงวดในเรื่องของการอบรมสั่งสอน อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวีรพล ชุสน์เพียะ และสมเดช พินิจสุนทร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดในผู้เข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาลรัฐรักษาระยะยาว: กรณีศึกษา ผลวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ผลกระทบด้านร่างกายและจิตใจคือ กระวนกระวาย นอนไม่หลับ กินข้าวไม่ได้ร่างกายทรุด

โทรม หงุดหงิด โมโหง่าย หูแว่วภาพหลอนและหวาดระแวง 2) ผลกระทบต่อครอบครัว พบว่า ผู้ดูแลหลัก เครียดและกังวล ทะเลาะเบาะแว้ง ครอบครัวขาดความอบอุ่นและแตกแยก 3) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า สิ้นเปลืองเงินในการเสพยา บำบัดรักษาและการดำเนินคดีความ และ 4) ผลกระทบด้านคดีพบว่า ถูกจับดำเนินคดีข้อหาเสพยาและค้า

สภาพปัญหาในกลุ่มเพื่อน พบว่า เด็กและเยาวชนเริ่มใช้ยาเสพติดที่มีอายุน้อยตลอดจนมีแนวโน้ม พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดมากกว่า 1 ชนิดร่วมกันมากขึ้น มีการนำสารต่าง ๆ ที่หาได้ง่ายมาผสมกัน เพื่อให้ ออกฤทธิ์เหมือนสารเสพติด โดยมองว่าไม่เป็นอันตราย แต่ในความเป็นจริงนั้นสารผสมดังกล่าวมีฤทธิ์เสพติด ทั้งสิ้นให้ทวีความรุนแรง โดยเฉพาะสภาพปัญหาในกลุ่มผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติดที่เป็นเด็กและเยาวชนที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชนและตนเอง เช่น การสูญเสียโอกาสทางการศึกษา สุขภาพ ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม การสูญเสียอิสรภาพเนื่องจากกระทำความผิด ความสัมพันธ์ในครอบครัวถูก ทำลาย ความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น สภาพปัญหากลุ่มเพื่อนโดยเกิดจากสาเหตุจาก อยากรทดลอง ความอยากรู้อยากเห็น ความคึกคะนอง และการชักชวนของคนอื่น โดยเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ มีสัญญาณเตือนต้องการอยู่ร่วมกัน ต้องการได้รับการยกย่อง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่คณะนั้นถ้า เพื่อนฝูงชักชวนให้ลองย้อมซัดไม่ได้ มิฉะนั้นจะกลายเป็นเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จึงทำให้วัยรุ่นต้องยอมใช้ยาเสพติดตามการชักชวนของกลุ่มเพื่อน เพื่อนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของเด็กและเยาวชนในยามท้อแท้ หดหู่กำลังใจ หรือพบกับปัญหาในชีวิต ให้คำปรึกษาอย่างเข้าใจ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่แล้วเด็ก และเยาวชนจะระบายความในใจความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเปิดเผยเป็นที่ของความไว้วางใจได้ เมื่อเกิด ปัญหาขึ้นกับตัวเองหรือความขัดแย้งในครอบครัว เด็กและเยาวชนมักหาทางออกด้วยการพึ่งพายาเสพติด และที่สำคัญเด็กและเยาวชนยังขาดความรู้เรื่องพิษภัยยาเสพติดอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (วรารณ มั่งคั่ง และคณะ, 2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยครอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชาย ในศูนย์ ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มใช้ยาเสพติดอายุ 15 ปี มากที่สุด ร้อยละ 41.90 รองลงมา อายุ 14 ปี ร้อยละ 25.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ยาบ้า ร้อยละ 86.30 รองลงมา คือ ยาไอซ์ ร้อยละ 63.7 ส่วนใหญ่ใช้ยาเสพติดมากกว่า 1 ชนิด ร้อยละ 73.39 สาเหตุของการใช้ ยาเสพติด คือ อยากรลอง ร้อยละ 77.40 เพื่อนชักชวน ร้อยละ 54.80 ปัจจัยความขัดแย้งในครอบครัว มีอิทธิพลและ สามารถร่วมกันทำนายการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ได้ร้อยละ 13.30 ($p < .05$) ดังนั้นบุคลากรทางสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพของวัยรุ่นชายควรตระหนักถึงการ ประเมินประเด็นความขัดแย้งในครอบครัว และพัฒนารูปแบบ/ กิจกรรม วิธีการลดความขัดแย้งในครอบครัว เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชาย

สภาพปัญหาสภาพแวดล้อมที่พิกอาศัย พบว่า ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและ เยาวชน ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในเขตที่มีผู้เสพยาเสพติดเป็นจำนวนมาก และอยู่ในลักษณะของชุมชนแออัด เกือบทั้งหมด ซึ่งในชุมชนลักษณะดังกล่าวส่วนใหญ่แล้วมีประชากรที่อาศัยอยู่ที่มีฐานะยากจน มีการศึกษาที่ ค่อนข้างน้อย ลักษณะชุมชนที่เป็นศูนย์รวมของผู้กระทำความผิดนั้นมีลักษณะของประชากรที่มีการเข้าออกอยู่

ตลอดเวลาจะมีการเข้า-ออกของบุคคลแปลกหน้าอยู่เป็นประจำ และปัญหาที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง คือ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้ที่กระทำผิดกฎหมายในด้านต่าง ๆ ของผู้อิทธิพล ดังนั้นสภาพแวดล้อมชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการกล่อมเกลากฎติกรรม การใช้ชีวิตทัศนคติให้มีโอกาสเข้าไปสู่การกระทำความผิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (ชาตรี ชีววัฒนานนท์, 2558) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดเยาวชน จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสังคม เนื่องจากการที่ต้องการเป็นยอมรับในสังคมของตนที่มีการมั่วสุมของยาเสพติด จึงเกิดการอยากรู้ อยากลองเพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนฝูง และเป็นที่ยอมรับของ กลุ่มคนที่ติดยาเสพติดด้วยกัน นอกจากนั้นยังพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดจะอยู่ในอำเภอเมือง รองลงมาคือ อำเภอบางระกำ อำเภอวังทอง เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรต่อ 1000 คน พบว่า อำเภอเมือง อำเภอบางระกำ และอำเภอเนินมะปราง มีสัดส่วนเยาวชนที่กระทำความผิดในคดียาเสพติดมากที่สุด

สภาพปัญหาสื่อสารสนเทศ พบว่า ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน เด็ก – เยาวชนส่วนใหญ่มักใช้สื่อสารสนเทศ เช่น E-mail, Facebook, Twitter, Instagram, Line เป็นต้น ถ้าหากเด็ก-เยาวชน ไม่มี Applications เหล่านี้ถือว่าไม่ทันสมัย เพราะอิทธิพลของสื่อสารสนเทศข่าวสารต่าง ๆ ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจและติดตาม เช่น ละคร ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีการนำสารเสพติดมาใช้ประกอบในการแสดงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กและเยาวชนติดสารเสพติด อย่างไรก็ตาม สื่อสังคมออนไลน์หรือสื่อสารสนเทศนั้น ก็เหมือนเป็นดาบสองคม คือ มีทั้งให้คุณและให้โทษในเวลาเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการลักลอบทำสิ่งผิดกฎหมาย หรือช่องทางแห่งอบายมุขและการทำธุรกิจที่ผิดกฎหมาย เช่น การค้าประเวณี การขายยาเสพติด การพนันออนไลน์ เป็นต้น อาจถูกชักชวนให้เข้าไปข้องเกี่ยวกับสิ่งไม่ดีเหล่านี้ได้ ด้วยความที่เด็ก ๆ เป็นวัยที่อยากรู้ อยากเห็น อยากเป็น อยากลอง ก็อาจทำให้ถูกหลอกล่อได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Craig A. Anderson, 2012) ยังพบว่า ความรุนแรงจากสื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วีดีโอเกม และดนตรี มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และปัจจัยทางสภาพแวดล้อมทางสังคม เนื้อหาของสื่อ และปริมาณในการรับชมมีผลต่อระดับความรุนแรง

2. แนวทางการลดพฤติกรรมกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ คือ ผู้บังคับบัญชา กลุ่มผู้ปฏิบัติ คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป คือ กลุ่มกระทำความผิดคดียาเสพติดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลภาคสนามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยผลการศึกษาเสนอแยกออกเป็น 2 ประเด็นคือ การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา การป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า 1) สถานศึกษาจะต้องมีการปรับสภาพแวดล้อม ได้แก่ จัดภูมิทัศน์ในบริเวณสถานศึกษาไม่ให้มีมุมลับตา จัดสถานที่พักผ่อนที่เหมาะสมให้นักเรียน นักศึกษารวมถึงการจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความน่าเรียน ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่ และส่งเสริม

บุคลากรไม่เสปสิ่งเสปติดในสถานศึกษา 2) สถานศึกษาจัดสถานที่สำหรับเล่นกีฬา จัดหาอุปกรณ์สำหรับการเล่นกีฬาแก่นักเรียน-นักศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาวางจากเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง 3) สถานศึกษาให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสปติด ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสปติดในหลักสูตร สถานศึกษาส่งบุคลากรหรือนักเรียน-นักศึกษาเข้าร่วมอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสปติด โทษของยาเสปติดและกฎหมายเกี่ยวกับยาเสปติด และ 4) สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดเข้าค่ายอบรมเยาวชนให้นักศึกษาในช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Vander et al, 2005) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์ในการป้องกันยาเสปติดในชุมชนและสถานศึกษา: ผลที่แตกต่าง เป็นการตรวจสอบความสัมพันธ์ของกลยุทธ์และอัตราการใช้สารเสปติดของวัยรุ่นในชุมชนและสถานศึกษาหลังการควบคุมตัวแปรอื่นผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าการควบคุมดูแลจากผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมของชุมชนและของสถานศึกษา การมีองค์การนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการลดลงของการใช้สารเสปติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การป้องกันปัญหายาเสปติดในชุมชน พบว่า สภาพปัญหายาเสปติดมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อมในชุมชน 1) มีการจัดแหล่งอบายมุข แหล่งมั่วสุมและแหล่งจำหน่ายยาเสปติดในชุมชน 2) การสร้างกิจกรรมเสริมสร้างสำหรับเด็ก-เยาวชนในชุมชน เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การกีฬาในชุมชน กิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น 3) การจัดที่ให้คำปรึกษาและแนะแนว เมื่อเด็ก-เยาวชนมีปัญหา 4) การพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน เพื่อเพิ่มรายได้ของแต่ละครอบครัว ลดความยากจนและความกดดัน ทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น การฝึกอาชีพ การหางาน การหารายได้พิเศษ การประหยัดค่าใช้จ่าย สหกรณ์ผู้ซื้อ เป็นต้น และ 5) การพัฒนาสังคมในชุมชน เพื่อให้มีระบบสังคมที่ดี มีเป้าหมาย ความหวังและอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (สายสุตา สุขแสง และคณะ, 2560) ศึกษาเรื่องรูปแบบการเฝ้าระวังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสปติดโดยภาคประชาชน กรณีศึกษา ตำบลสาคร อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และ ตำบลควนรู อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเฝ้าระวังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสปติดโดยภาคประชาชนที่สามารถป้องกันปัญหา และได้ผลเป็นที่พึงพอใจของคนในชุมชนมี 4 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 การเดินลาดตระเวน หรือการตั้งด่านตรวจ รูปแบบที่ 2 การพูดคุยทำความเข้าใจ และเข้าถึงกลุ่มผู้เสปโดยกำนันและผู้ใหญ่บ้าน รูปแบบที่ 3 การให้ความรู้ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสปติด และกฎหมายเกี่ยวกับยาเสปติดให้แก่แกนนำภาคประชาชน และรูปแบบที่ 4 การจัดกิจกรรมทางเลือกให้กับกลุ่มเยาวชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (เอกรัตน์ หามนตร, 2561) ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสปติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสปติดในจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่าจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสปติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสปติดในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน ได้แก่ เยาวชน ครอบครัว ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น องค์การภายในชุมชน ปัจจัยภายนอก ได้แก่ เครือข่ายชุมชนยาเสปติด องค์การหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสปติด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการศึกษาแนวทางการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ จะต้องมีการกำหนดเป้าประสงค์ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน หรือการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน ตลอดจนสถานศึกษาควรมีกำหนดเนื้อหา รายวิชาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิด
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการกำหนดให้ทุกพื้นที่ดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนทุกชุมชนในการแก้ไขปัญหาการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน โดยให้ผู้นำชุมชนร่วมกับเจ้าของภาครัฐเป็นผู้ที่สนับสนุนในการดำเนินการตามความต้องการของชุมชนอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และให้มีความยั่งยืนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนต่อไป
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการแก้ไขปัญหาการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน ร่วมกับปัญหาอื่นๆ ด้วย เนื่องจากสภาพปัญหาเสพติดมีปัจจัยอื่นที่เข้ามามีเกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาทางด้านครอบครัว ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีการประกอบอาชีพที่สุจริต การฝึกอบรม และให้มีกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาและการลดพฤติกรรมการกระทำความผิดคดียาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาประเด็นปัญหาการลักลอบส่งยาเสพติดทางพัสดุภัณฑ์ไปรษณีย์ และการใช้โปรแกรมสื่อสารออนไลน์
2. ควรมีการศึกษาวิจัยโครงการอื่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ
3. ควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรค ปัจจัยทัศนคติและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ผู้นำชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด
4. ควรมีการศึกษาวิจัยประเมินผลการวิจัยในรูปแบบอื่น นอกจากการใช้แบบสอบถาม อาจจะเป็น การสัมภาษณ์ การศึกษาสังเกต บันทึกสังเกต และการสนทนากลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2555). การพัฒนารูปแบบการป้องกันการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับยาเสพติด: กรณีศึกษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินดาพร เกียรติสิน, และคณะ. (2556). การรับรู้และความคิดเห็นของคณะกรรมการเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จังหวัดตากเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการลดปัญหาการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของเด็กและเยาวชน. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, (6), 339-350.
- ชาตรี ชีววัฒนานนท์. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำความผิดในคดียาเสพติดของเยาวชน จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ระพีพรรณ บัวผัน. (2557). การตัดสินใจเสพยาเสพติดของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต 1 จังหวัดระยอง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรารณ มั่งคั่ง และคณะ. (2559). ปัจจัยรอบครัวที่มีผลต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่นชาย ในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนแห่งหนึ่ง. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 11(2), 53-63.
- วีรพล ชูสันเทียะ, และสมเดช พินิจสุนทร. (2560). ผลกระทบจากการใช้ยาเสพติดในผู้เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอภัยภูธรอุดรธานี: กรณีศึกษา *วารสารการพัฒนาศุภาพชุมชน มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(3), 523-533.
- สายสุดา สุขแสง, และคณะ. (2560). รูปแบบการเฝ้าระวังในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยภาคประชาชน กรณีศึกษา ตำบลสาคร อำเภอกาแพง จังหวัดสตูล และ ตำบลควนรู อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 4(ฉบับพิเศษ), 230-242.
- อารี สุภาวงศ์. (2559). ประสิทธิภาพของการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดตามรูปแบบจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ โรงพยาบาลทุ่งสง. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 36(ฉบับพิเศษ), 160-169.
- เอกรัตน์ หามนตร. (2561). ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดในจังหวัดอ่างทอง. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 5(2), 434-451.
- Craig A. Anderson. (2012). the Influence of Media Violence on Youth. *Psychological Science in the Public Interest*, 4(3), 81-110.
- Vander, C.J., Powell, L.M., Terry-McElrath, Y.M., Bao, Y. & Flay, B.R. (2005). Community and School Drug Prevention Strategy Prevalence: Differential Effects by Setting and Substance. *Journal of Primary Prevention*, 26(4), 299-320.